

د پلټنې د عالي ادارې د قانون
د توشیح په هکله د افغانستان
اسلامي جمهوریت د رئیس
فرمان

ګڼه: (۴۵)

نېټه: ۱۳۹۸/۱۲/۱۵

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون
د څلور شپېټمي مادې د ۱۶ جزء
د حکم له مخې او د نهه اویایمي مادې
په رعایتولو سره، د پلټنې عالي قانون
چې د افغانستان اسلامي جمهوریت
کابینې د ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ نېټې د
(۱۳) ګڼه مصوبې پر بنسټ
د (۶) فصلونو او (۳۷) مادو په دننه
کې تصویب شوی دی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چارو کې
د دولت وزیر مؤظف دي، دغه فرمان
او د پلټنې د عالي ادارې قانون د ملي
شوري د لومړنۍ غونډې د جوړېدو له
نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې

فرمان

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح قانون اداره عالی
تفتیش

شماره: (۴۵)

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۲/۱۵

ماده اول:

به تأسی از حکم جزء ۱۶ ماده
شصت و چهارم و با رعایت ماده
هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان،
قانون اداره عالی تفتیش را که به اساس
مصوبه شماره (۱۳) مؤرخ
۱۳۹۸/۱۲/۱۴ کابینه جمهوری
اسلامی افغانستان به داخل (۶) فصل و
(۳۷) ماده تصویب گردیده است،
توشیح می دارم.

ماده دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت
در امور پارلمانی مؤظف اند،
این فرمان و قانون اداره عالی
تفتیش در خلال (۳۰) روز از
تاریخ انعقاد نخستین جلسه

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۳۷۵)

۱۳۹۹/۱/۲۸

هغې شورې ته وړاندې کړي.

درېیمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې له مصوبې او د نوموړي قانون له متن سره یو ځای دي، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

شورای ملی، به آن شورا تقدیم نمایند.

ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبه کابینه جمهوری اسلامی افغانستان و متن قانون مذکور در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۳۷۵)

۱۳۹۹/۱/۲۸

مصوبه
کابینه جمهوری اسلامی افغانستان
درمورد طرح قانون اداره عالی
تفتیش

شماره: (۱۳)

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۲/۱۴

کابینه جمهوری اسلامی افغانستان
به تاسی از حکم ماده هفتاد و نهم
قانون اساسی افغانستان، در جلسه
مؤرخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ خویش طرح
قانون اداره عالی تفتیش را
به داخل (۶) فصل و (۳۷) ماده به
حيث فرمان تقنینی تصویب
نمود.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د پلټنې د عالي ادارې د قانون
د طرحې په هکله د افغانستان
اسلامي جمهوریت د کابینې
مصوبه

ګڼه: (۱۳)

نېټه: ۱۳۹۸/۱۲/۱۴

د افغانستان اسلامي جمهوریت کابینې
د افغانستان د اساسي قانون
د نهه اويايمې مادې د حکم له مخې
د ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ نېټې په خپلې
غونډې کې د پلټنې د عالي ادارې
د قانون طرحه د (۶) فصلونو او
(۳۷) مادو په دننه کې د تقنیني فرمان
په توګه تصویب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

فهرست مندرجات قانون تفتيش اداره عالی تفتيش فصل اول احكام عمومي

صفحه	عنوان	ماده
۷۹	مبنى.....	ماده اول:
۷۹	اهداف.....	ماده دوم:
۸۰	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۸۶	اداره مسؤول.....	ماده چهارم:
۸۶	تفتيش مراجع.....	ماده پنجم:
۸۸	بودجه و امور مالي.....	ماده ششم:

فصل دوم

تشكيل، تعيينات و امتيازات مالي

۸۹	تشكيل.....	ماده هفتم:
۹۱	شرائط تعيين رئيس عمومي اداره عالی تفتيش.....	ماده هشتم:
۹۲	تعيين رئيس عمومي اداره عالی تفتيش و معاونان.....	ماده نهم:
۹۳	شرائط عزل رئيس عمومي اداره عالی تفتيش و معاونان.....	ماده دهم:
۹۴	استخدام مفتش و کارکنان.....	ماده يازدهم:
۹۵	تعقيب عدلي.....	ماده دوازدهم:
۹۵	امتياز مسلکی.....	ماده سيزدهم:
۹۵	مصونيت.....	ماده چهاردهم:
۹۶	ارزيابي و تفتيش اداره عالی تفتيش.....	ماده پانزدهم:

فصل سوم

وظایف، صلاحیت ها و مکلفیت های اداره عالی تفتیش

۹۷.....	وظایف و صلاحیت های اداره عالی تفتیش	ماده شانزدهم:
۱۰۰.....	وظایف و صلاحیت های رئیس عمومی اداره عالی تفتیش	ماده هفدهم:
۱۰۲.....	وظایف و صلاحیت های معاونان	ماده هجدهم:
۱۰۲.....	وظایف و صلاحیت های مفتش	ماده نوزدهم:
۱۰۴.....	ارجاع قضایای جرمی به خارنوالی	ماده بیستم:
۱۰۴.....	تدابیر و قایوی	ماده بیست و یکم:

فصل چهارم

امور مربوط به تفتیش

۱۰۶.....	انواع تفتیش	ماده بیست و دوم:
۱۰۷.....	تفتیش مصارف محرم	ماده بیست و سوم:
۱۰۷.....	تضاد منافع	ماده بیست و چهارم:
۱۰۹.....	ارائه گزارش تفتیش	ماده بیست و پنجم:
۱۱۰.....	نشر گزارش	ماده بیست و هشتم:

فصل پنجم

حقوق و مکلفیت های مراجع

۱۱۱.....	حقوق مراجع	ماده بیست و هفتم:
۱۱۲.....	مکلفیت های مراجع تحت تفتیش	ماده بیست و هشتم:
۱۱۳.....	تخلفات مراجع تحت تفتیش	ماده بیست و نهم:
۱۱۵.....	نتیجه اجراءات مراجع عدلی و قضائی	ماده سی ام:

فصل ششم

احكام نهائي

۱۱۵.....	تفتيش داخلي	ماده سي ويكم:
۱۱۶.....	عدم اخلال صلاحيت	ماده سي ودوم:
۱۱۶.....	دعوت نماينده مسلکی از مراجع	ماده سي و سوم:
۱۱۷.....	معياريهاي اجرائي تفتيش	ماده سي و چهارم:
۱۱۷.....	انستيتوت تفتيش	ماده سي و پنجم:
۱۱۷.....	وضع تعليمات نامه ها، لوايح و طرز العمل	ماده سي و ششم:
۱۱۸.....	انفاذ و الغاء	ماده سي و هفتم:

قانون اداره عالی تفتیش

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی احکام ماده پنجاهم و جزء ۴ ماده هفتاد و پنجم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت است از:
۱- تنظیم امور مربوط به تفتیش عواید و مصارف بودجه ادارات دولتی و مطابقت فعالیت های مالی و حسابی ادارات دولتی و سایر مراجع که پول یا دارایی عامه را در اختیار داشته یا از آن استفاده می نمایند با احکام اسناد تقنینی.

۲- بهبود شفافیت و حسابدهی، استفاده مناسب از وجوه یا

د پلتي د عالي ادارې قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې او د پنځه اويايمې مادې د ۴ جزء د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- د دولتي ادارو د بودجې د عوایدو او لگښتونو په پلټنې پورې د اړوندو چارو تنظیمول او د تقنیني سندونو له حکمونو سره د دولتي ادارو او نورو هغو مراجعو د مالي او حسابي فعالیتونو تطبیقول چې عامه شتمني په واک کې لري یا له هغې څخه کټه پورته کوي.

۲- د سالمې ادارې د پیاوړې کولو او د عامه باور د زیاتولو لپاره د روڼتیا او

دارایی عامه جهت تقویت
اداره سالم و افزایش اعتماد
عامه.

۳- بهبود شفافیت در حسابدگی و
عملکرد ادارات دولتی و سایر مراجع
که پول یا دارایی عامه را در اختیار
دارند و یا از آن استفاده
می نمایند.

۴- تنظیم امور مربوط به تشکیل،
وظایف، صلاحیت ها و مکلفیت های
اداره عالی تفتیش.

۵- تأمین حقوق و مکلفیت های
مراجع تحت تفتیش.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم
ذیل را افاده می نماید:

۱- تفتیش: عملیه بازرسی منظم و
عینی اسناد و معاملات، عملکرد ها،
صورت حساب ها، گزارش های تفتیش
داخلی، کنترل داخلی، طرز العمل های
مالی سیستم اطلاعات و معلومات

حساب ورکونی بنه کول او له وجوهو
یا عامه شتمنی. خخه مناسبه گتبه
اخیستنه.

۳- دولتی ادارو او نورو هغو مراجعو
په حساب ورکونه او کرونو کپی د پونتیا
بنه کول چپی عامه پیسپی یا شتمنی په
واک کپی لری او یا له هغو خخه گتبه
اخلي.

۴- د پلتنی د عالی ادارې په تشکیل،
دندو، واکونو او مکلفیتونو پورې د
اړوندو چارو تنظیمول.

۵- تر پلتنی لاندې مراجعو د حقوقو او
مکلفیتونو تأمینول.

اصطلاحگانی

درېمه ماده:

په دې قانون کې راتلونکې
اصطلاحگانی لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- پلتنه: د اړوندو تقیني سندونو له
رعایت، د کرونو د اقتصادي والي،
گتورتوب او اغېزمنتوب او د مالي
حسابونو د صورت حساب له سم او
روغ ترتیب، د شواهدو او مدارکو د

الکترونیکی و سایر اسناد در مراجع مندرج ماده پنجم این قانون، جهت حصول اطمینان از رعایت اسناد تقنینی مربوط، اقتصادي بودن، مفیدیت و موثریت عملکردها و ترتیب درست و صحت صورت حساب های مالی، تحلیل و ارزیابی شواهد و مدارک، گزارشدهی از نتایج تفتیش ها و پیگیری از تطبیق آن ها می باشد.

۲- امور تفتیش: شامل پلانگذاری، اجرای بازرسی اطمینان کیفیت، گزارشدهی، تحلیل، تدقیق، ثبت، احاله قضایای جرمی به مراجع عدلی، پیگیری و سایر موارد مرتبط به آن می باشد.

۳- مفتش: کارکن خدمات ملکی است که مطابق احکام قانون به حیث عضو اداره عالی تفتیش مقرر یا در مورد خاص با نظر داشت تخصص و تجربه از بیرون اداره عالی تفتیش، توظیف و صلاحیت تفتیش به وی

تحلیل او ارزونی، د پلتنو د پایلو له رپوت ورکونې او د هغو د تطبیق له تعقیبولو څخه د ډاډ د ترلاسه کولو لپاره د دې قانون په پنځمه ماده کې په درج شوو مراجعو کې د سندونو او معاملاتو، کړنو، صورت حسابونو، د کورنۍ پلټنې د رپوتونو، کورني کنټرول، د برېښنایي اطلاعاتو او معلوماتو د سیستم د مالي کړنلارو او نورو سندونو منظم او عیني پلټل دي.

۲- د پلټنې چارې: پلان جوړونې، د کیفیت د ډاډ د پلټنې تر سره کول، رپوت ورکونه، تحلیل، تدقیق، ثبت، عدلي مراجعو ته د جرمي قضیو احاله، تعقیب او په هغو پورې نورو اړوندو مواردو لره شاملې دي.

۳- پلټونکی: د ملکي خدمتونو هغه کارکوونکی دی چې د قانون له حکمونو سره سم د پلټنې د عالي ادارې د غړي په توګه مقرر یا په ځانګړي مورد کې د پلټنې له عالي ادارې څخه د باندې د تخصص او تجربې په پام کې نیولو سره توظیف او د پلټنې واک ورته

سپارل کپري.

۴- عيني پلټنه : هغه عمليه ده چې د هغې په وسيله په فزيکي او عيني ډول په مخکيني، روان او وروستي صورت سره د مالي، حسابي، دپوځانو، ودانيزو او تدارکاتي چارو د اجراتو له سموالي او نورو اړوندو موضوعگانو څخه ډاډ ترلاسه کپري.

۵- د تقينې سندونو د رعايت پلټنه: د پلټنې په موضوع پورې د اړوندو تقينې سندونو، پاليسيو او کړنلارو د تطبيق او رعايت پلټل دي چې د پلټنې له بين المللي معيارونو سره سم تر سره کپري.

۶- مالي پلټنه : د مالي محاسباتو پلټل او د مالي معاملو رپوټ ورکول دي چې د شتمنۍ د ساتنې د مالي وجوهو رسيدونه او ورکړې او د مالي معاملو يادښت د (IFRS) د مالي رپوټ ورکونې له معيارونو سره سم تر پلټنې لاندې نيسي.

۷- د کړنو پلټنې: هغه خپلواک، موخيز او د ډاډ وړ پلټل دي چې د

تفويض می گردد.

۴- تفتيش عيني: عمليه است که به وسيله آن از صحت اجراءات مالي، حسابي، دپوها، امور ساختماني، تدارکاتي و ساير موضوعات مرتبط طور فزيکي و عيني به صورت قبلې، جاري و بعدی، اطمینان حاصل می گردد.

۵- تفتيش رعايت اسناد تقينې: بازرسی تطبيق و رعايت اسناد تقينې، پاليسي ها و طرزالعمل های مرتبط به موضوع تفتيش است که طبق معيار های بين المللی تفتيش اجراء می شود.

۶- تفتيش مالی: بازرسی مالی محاسبات و گزارشدهی معاملات مالی است که رسيدات و پرداخت های وجوه مالی محافظت دارایی و يادداشت معاملات مالی را مطابق معيار های گزارشدهی مالی (IFRS) مورد تفتيش قرار می دهد.

۷- تفتيش عملکرد: بازرسی مستقل، هدفمند و قابل اطمینان است که به

منظور حصول اطمینان از کارکرد سیستم ها، برنامه ها، پروژه ها و فعالیت های مراجع دولتی و نتایج آن ها بر اساس اصول مفیدیت، اقتصادی بودن و موثریت اجراء می گردد.

۸- تفتیش تکنالوژی معلوماتی: بازرسی و ارزیابی زیر بنا های تکنالوژی معلوماتی، پالیسی ها و عملیات های مربوط به آن و تعیین کننده چگونگی کنترل های تکنالوژی معلوماتی، یکپارچگی اطلاعات و میزان هماهنگی آن ها با هدف کلی مرجع مربوط می باشد.

۹- تفتیش خاص: بازرسی موضوعات غیر پلانی است که بر اساس موارد ذیل اجراء می گردد:

- هدایت رئیس جمهور یا مطالبه شورای ملی.

- تشخیص اداره عالی تفتیش.

- تقاضای مردم، جامعه مدنی و رسانه ها بعد از تأیید اداره عالی تفتیش.

سیستمونو، برنامه او پروژو د کرنو او د دولتي مراجعو د فعالیتونو او د هغو د پایلو څخه د ډاډ د ترلاسه کولو په منظور د کتورتوب، اقتصادي والي او اغېزمنتوب د اصولو پر بنسټ تر سره کېږي.

۸- د معلوماتي تکنالوژی- پلټنه: د معلوماتي تکنالوژی- د زېر بناوو، پالیسیو او په هغو پورې د اړوندو عملیاتو پلټل او ارزول او د معلوماتي تکنالوژی- د اطلاعاتو د یووالي، او د اړوندې مرجع له کلي موخې سره د هغو د همغږۍ- د کچې د کنترول د څرنګوالي ټاکل دي.

۹- ځانګړې پلټنه: د نا پلاني موضوعگانو پلټل دي چې د لاندې مواردو پر بنسټ تر سره کېږي:

- د جمهور رئیس په لارښوونه یا د ملي شوري په غوښتنه.

- د پلټنې د عالي ادارې په تشخیص.

- د پلټنې د عالي ادارې له تأیید وروسته د خلکو، مدني ټولنې او رسنیو په غوښتنه.

- مطابق معیار های بین المللی یا بهترین تجارب سازمان بین المللی ادارات عالی تفتیش (INTOSAI).

۱۰- تفتیش سیستم ها: ارزیابی مستقل عملکرد و اثر بخش سیستم های مدیریت، سیاست گذاری ها، برنامه ها و کارآمدی آنها است که بر سازمان های اداری برنامه ریزی، تخصیص منابع، مقررات و نظارت بر آنها متمرکز می باشد.

۱۱- حساب قطعی بودجه: ثبت کامل و قابل اطمینان مصارف سالانه بودجه ملی در مقایسه با ذکر تأدیات قبلی و بعدی و عواید خالص بدست آمده دولت در مقایسه با عواید پیش بینی شده سال مالی می باشد.

۱۲- صورت حساب مالی: اطلاعات کافی و معلومات فشرده حسابی است که در مورد نتایج فعالیت های مالی شامل بیلانس شیت، صورت حساب نفع و ضرر و جریان وجوه نقدی در خلال یک دوره معین صورت

- د بین المللی معیارونو یا د پلتنی د عالی ادارو د بین المللی سازمان (INTOSAI) له غوره تجربو سره سم.

۱۰- د سیستمونو پلتنه : د مدیریت د سیستمونو د کړنې او اغېز اچونې، سیاست جوړونو، برنامو او د هغو د کټورتوب هغه خپلواکه ارزونه ده چې په اداري سازمانونو برنامه جوړونه، د سرچینو تخصیص، مقررې او څارنه پرهغو متمرکزې وي.

۱۱- د بودجې قطعي حساب : د مالي کال له اټکل شوو عوایدو سره په پرتلې د مخکینیو او وروستیو تأدیاتو او د دولت د خالصو ترلاسه شوو عوایدو له یادولو سره په پرتلې د ملي بودجې د کلني لگښتونو بشپړ او د ډاډ وړ ثبت دی.

۱۲- مالي صورت حساب: هغه د حسابي بسيا کونکي اطلاعات او نښتېځل شوي معلومات دي چې په يوه ټاکلې دوره کې د بیلانس شیت، د گټې او ضرر د صورت حساب او نغدي وجوهو په گډون د مالي فعالیتونو

د پایلو په اړه صورت مومي.

۱۳- مالي رپوټ : د مالي صورت حسابونو په اړه بیلانس شیت، د عوایدو او پانګې صورت حسابونه، د نغدي وجوهو د بهیر رپوټونه او یادښتونه دي.

۱۴- د پلټنې د عالي ادارو بین المللي سازمان (INTOSAI): هغه بین المللي سازمان دی چې د پلټنې د ترسره کولو په منظور د پلټنې معیارونه طرحه او وضع کوي.

۱۵- کورنۍ پلټنه: هغه خپلواک او موخیز فعالیت، ډاډ ورکونه او مشوره ورکونه ده چې د ادارې د اجراآتو د ارزښت او ښه والي د زیاتولو په منظور طرحه او رامنځته شوي دي او د خطرونو د مدیریت د اغېزمنتوب د ارزونې او ښه والي، کورني کنټرول او د حکومت داری د پروسو له لارې د یوه سیستماتیک او منظمې تګلارې څخه په ګټې اخیستنې سره له ادارې سره د هغې موخو ته د رسېدو په برخه کې مرسته کوي.

می گیرد.

۱۳- گزارش مالی: بیلانس شیت، صورت حساب های عواید و سرمایه، گزارش های جریان وجوه نقدی و یادداشت ها در مورد صورت های حساب های مالی می باشد.

۱۴- سازمان بین المللی ادارات عالی تفتیش (INTOSAI): سازمانی بین المللی است که معیارهای تفتیش را به منظور اجرای تفتیش، طرح و وضع می کند.

۱۵- تفتیش داخلی: فعالیت مستقل، هدفمند، اطمینان دهی و مشوره دهی است که به منظور افزایش ارزش و بهبود اجراآت اداره طرح و ایجاد گردیده و اداره را در راستای نیل به اهداف آن با استفاده از روش سیستماتیک و منظم از طریق ارزیابی و بهبود موثریت مدیریت خطرات، کنترول داخلی و پروسه های حکومت داری کمک می نماید.

مسؤوله اداره

خلورمه ماده:

د پلټنې عالي اداره تر ټولو لوړه مرجع ده چې په دې قانون کې شاملې د پلټنې ټول ډولونه د دې قانون په پنځمه ماده کې په درج شوو مراجعو کې د قانون د حکمونو په حدودو او د پلټنې د عالي ادارو د بين المللي سازمان (INTOSAI) د معيارونو په رعايتولو سره په خپلواک، مسؤولانه او بي پرې ډول سره، ترسره کوي.

د پلټنې مراجع

پنځمه ماده:

- (۱) د پلټنې عالي اداره، د لاندې مراجعو د پلټنې واک لري:
 - ۱- جمهوري رياست پورې اړوندې ادارې.
 - ۲- د ملي شوري دارالانشاء گڼانې.
 - ۳- د قضائيه ځواک اداري لوی آمریت.
 - ۴- د څارنوالۍ اداره.
 - ۵- د هېواد په دننه او بهر کې

اداره مسؤول

ماده چهارم:

اداره عالي تفتيش، عالي ترين مرجع است كه انواع تفتيش هاى شامل اين قانون را در مراجع مندرج ماده پنجم اين قانون به صورت مستقلانه، مسؤولانه و بي طرفانه در حدود احكام قوانين و با رعايت معيارهاى سازمان بين المللي ادارات عالي تفتيش (INTOSAI) انجام مى دهد.

تفتيش مراجع

ماده پنجم:

- (۱) اداره عالي تفتيش، صلاحيت تفتيش مراجع ذيل را دارا مى باشد:
 - ۱- ادارات مربوط به رياست جمهورى.
 - ۲- دارالانشاء هاى شوراى ملي.
 - ۳- آمریت عمومى ادارى قوه قضائيه.
 - ۴- اداره څارنوالۍ.
 - ۵- واحد هاى ادارات مركزى و

- د مركزي او سيمه ييزو ادارو د خانگو او په هغو پورې اړوندې ادارې.
- ۶- د خپلواک تشکيل او بودجې لرونکي لوی رياستونه.
- ۷- کمپسيونونه.
- ۸- بناوالي.
- ۹- تصدی او هغه دولتي او گډ شرکتونه چې دولت په هغو کې ونډه لري.
- ۱۰- د افغاني سرې مياشتې ټولنه (سره مياشت).
- ۱۱- نور هغه مراجع چې عامه پيسې او شتمنی په واک کې لري يا ورځنې گټه پورته کوي.
- (۲) د پلټنې عالي اداره کولای شي، د دې مادې په (۱) فقره کې پر درج شوو مراجعو سربېره نور مراجع د هغو پروتوکولونو او موافقه لیکونو پربنسټ چې د مالي امتياز په بدل کې يې له هغو سره عقد کړی دی، د پروتوکول يا موافقه لیک له معيارونو او شرايطو سره سم، وپلټي.
- (۳) د دې مادې په (۲) فقره کې درج
- محلی و ادارات مربوط به آن ها در داخل و خارج از کشور.
- ۶- ریاست های عمومی دارای تشکيل و بودجه مستقل.
- ۷- کمپسيون ها.
- ۸- شاروالي ها.
- ۹- تصدی ها، شرکت های دولتي و مختلط که دولت در آن سهم داشته باشد.
- ۱۰- جمعيت هلال احمر افغاني (سره مياشت).
- ۱۱- ساير مراجعي که پول يا دارایی عامه را در اختيار داشته يا از آن استفاده می نمایند.
- (۲) اداره عالی تفتيش می تواند، علاوه بر مراجع مندرج فقره (۱) اين ماده، ساير مراجع را بر اساس پروتوکول ها و موافقتنامه های که در بدل امتياز مالی با آن ها عقد می کند، مطابق معيار ها و شرايط پروتوکول يا موافقتنامه تفتيش نماید.
- (۳) امتياز مالی مندرج فقره (۲) اين

شوی مالی امتیاز د دولت د وارداتو په حساب کې، بانک ته تحویلېږي. (۴) د مالیې وزارت مکلف دی، د دې مادې په (۲) فقره کې د درج شوې پلټنې لگښتونه، د پلټنې د عالي ادارې له وړاندیز سره سم، ځانګړي او تامين کړي.

بودجه او مالي چارې

شپږمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې بودجه د حکومت په مشورې د پلټنې د عالي ادارې له لوري ترتیب او د حکومت په واسطه د دولت د بودجې د یوې برخې په توګه ملي شوري ته وړاندې کېږي. (۲) د پلټنې عالي اداره، خپله بودجه له اړوندو قوانینو سره سم په خپلواک ډول تطبیقوي.

ماده به حساب واردات دولت، تحویل بانک می ګرځد. (۴) وزارت مالیه مکلف است، مصارف تفتیش مندرج فقره (۲) این ماده را مطابق پیشنهاد اداره عالی تفتیش، اختصاص و تامين نماید.

بودجه و امور مالی

ماده ششم:

(۱) بودجه اداره عالی تفتیش به مشوره حکومت از طرف اداره عالی تفتیش ترتیب ګرځیده به حیث جزء بودجه دولت توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود. (۲) اداره عالی تفتیش، بودجه خویش را طور مستقلانه مطابق قوانین مربوط تطبیق می نماید.

فصل دوم تشکیل، تعیینات و امتیازات مالی

تشکیل

ماده هفتم:

(۱) اداره عالی تفتیش دارای تشکیل

ذیل می باشد:

۱- رئیس عمومی اداره عالی تفتیش

(مفتش کل).

۲- معاون در امور تفتیش مالی و

تفتیش رعایت اسناد تقنینی.

۳- معاون در امور تفتیش عملکرد و

تکنالوژی معلوماتی.

۴- معاون در امور مالی

و اداری.

۵- مشاوریت ها، ریاست های

عمومی، ریاست ها، آمریت ها و

شعبات مسلکی و اداری.

(۲) جزئیات تشکیل مندرج

فقره (۱) این ماده از طرف

اداره عالی تفتیش ترتیب، طی

مراحل و از طرف رئیس جمهور،

دویم فصل تشکیل، تاکنی او مالی امتیازونه

تشکیل

اوومه ماده:

(۱) د پلتهی عالی اداره د لاندې تشکیل

لرونکې ده:

۱- د پلتهی د عالی ادارې لوی رئیس

(پول مفتش).

۲- د مالی پلتهی په چارو او د تقنینی

سندونو د رعایت د پلتهی مرستیال.

۳- د کړنو او د معلوماتي تکنالوژی د

پلتهی په چارو کې مرستیال.

۴- په مالی او اداري چارو کې

مرستیال.

۵- مشاوریتونه، لوی ریاستونه،

ریاستونه، آمریتونه او مسلکي او اداري

خانگې.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې

د درج شوي تشکیل جزئیات د پلتهی

د عالی ادارې له لوري ترتیب او له

پراوونو څخه تېرېږي او د جمهور رئیس

له لوري منظورېږي.

(۳) د پلټنې عالي اداره کولای شي، له اړتیا سره سم، په ولایتونو کې خپل سیمه ییز دفترونه رامنځته یا له منځه یوسي. د پلټنې د عالي ادارې د سیمه ییزو دفترونو له منځه تلل، په لاندې حالتونو کې صورت موندلی شي:

۱- په هغه صورت کې چې د پلټنې د عالي ادارې له نظره سیمه ییز دفترونه، نه اقتصادي یا نه اغېزمن تشخیص شي.

۲- په هغه صورت کې چې د سیمه ییز دفتر په اجراءاتو کې خپلواکي په داسې ډول تر اغېز لاندې راشي چې د پلټنې د عالي ادارې له نظره نور تدبیرونه ځواب وپوونکي نه وي.

۳- نور هغه حالتونه چې د پلټنې د عالي ادارې په تشخیص سره د سیمه ییز دفتر فعالیت نا شونې کوي.

(۴) د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس کولای شي د اړتیا په صورت کې، معاونیتونه د جمهور رئیس له منظوري وروسته، زیات یا کم کړي.

منظور می گردد.

(۳) اداره عالی تفتیش می تواند، حسب ضرورت، دفاتر ساحوی خویش را در ولایات ایجاد یا انحلال نماید. انحلال دفاتر ساحوی اداره عالی تفتیش در حالات ذیل صورت گرفته می تواند:

۱- در صورتی که دفاتر ساحوی از نظر اداره عالی تفتیش، غیر اقتصادی یا غیر موثر تشخیص گردد.

۲- در صورتی که استقلالیت در اجراءات دفتر ساحوی طوری تحت تأثیر قرار گیرد که تدابیر دیگر از نظر اداره عالی تفتیش، غیر پاسخگو باشد.

۳- سایر حالات به تشخیص اداره عالی تفتیش که فعالیت دفتر ساحوی را غیر ممکن سازد.

(۴) رئیس عمومی اداره عالی تفتیش می تواند در صورت ضرورت، معاونیت ها را بعد از منظوری رئیس جمهور ایزاد یا تنقیص نماید.

د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس

د ټاکلو شرایط

اتممه ماده:

(۱) هغه شخص د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس په توګه ټاکل کېدای شي چې د لاندې شرایطو لرونکی وي:

- ۱- د افغانستان د تابعیت لرل.
 - ۲- د ۳۵ کلونو عمر بشپړول.
 - ۳- د محاسب د تصدیق شوي سند (Certified/Charered Accountant) او د حقوقو، اقتصاد، عامه ادارې، حسابدارۍ، پلټنې، مالي مدیریت او نورو اړوندو څانګو کې لږترلږه د لېسانس د زده کړه ییز سند لرل.
 - ۴- د دې فقرې په ۳ جزء کې په درج شوو ساحو کې لږترلږه د لسو کالو کاري تجربې لرل.
 - ۵- په جرم، جنایت یا اداري فساد نه محکومېدل.
 - ۶- د دندې د تصدی په وخت کې د سیاسي ګوند د غړیتوب نه لرل.
- (۲) هغه شخص چې د پلټنې د عالي

شرایط تعیین رئیس عمومی اداره

عالي تفتیش

ماده هشتم:

(۱) شخصی به حیث رئیس عمومی اداره عالی تفتیش تعیین شده می تواند که دارای شرایط ذیل باشد:

- ۱- داشتن تابعیت افغانستان.
 - ۲- تکمیل سن ۳۵ سال.
 - ۳- داشتن سند محاسب تصدیق شده (Certified/Charered Accountant) و سند تحصیلی حداقل لیسانس در یکی از رشته های حقوق، اقتصاد، اداره عامه، حسابدارۍ، تفتیش، مدیریت مالی و سایر رشته های مرتبط.
 - ۴- داشتن حداقل ده سال تجربه کاری در ساحات مندرج جزء ۳ این فقره.
 - ۵- عدم محکومیت به جرم جنایت یا فساد اداري.
 - ۶- نداشتن عضویت حزب سیاسی حین تصدی وظیفه.
- (۲) شخصی که به حیث رئیس عمومی

اداري د لوی رئیس په توگه ټاکل کېږي د دندې د تصدی په بهیر کې نه شي کولای په بله دنده بوخت شي، تدریسي چارې له دې حکم څخه مستثنی دي.

د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس

او مرستیالانو ټاکل

نهمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس د دې قانون د اتمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو شرایطو له په پام کې نیولو سره د جمهور رئیس له لوري د شپږو کلونو لپاره ټاکل کېږي، د هغه بیا ټاکل د دې قانون له حکمونو سره سم یواځې د یوې بلې دورې لپاره صورت موندلای شي.

(۲) د پلټنې د عالي ادارې مرستیالان د دې قانون د اتمې مادې د (۱) فقرې د ۱، ۵ او ۶ جزونو په پام کې نیولو سره د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظوري ټاکل کېږي.

اداره عالی تفتیش تعیین می گردد در جریان تصدی وظیفه نمی تواند به وظیفه دیگر اشتغال ورزد، امور تدریسی از این حکم مستثنی است.

تعیین رئیس عمومی اداره عالی

تفتیش و معاونان

ماده نهم:

(۱) رئیس عمومی اداره عالی تفتیش از طرف رئیس جمهور با نظر داشت شرایط مندرج فقره (۱) ماده هشتم این قانون، برای مدت شش سال تعیین می گردد، تعیین مجدد وی مطابق احکام این قانون، صرف برای یک دوره دیگر صورت گرفته می تواند.

(۲) معاونان اداره عالی تفتیش با نظر داشت اجزای ۱، ۵ و ۶ فقره (۱) ماده هشتم این قانون به پیشنهاد رئیس عمومی اداره عالی تفتیش و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس

او مرستیالانو د عزل شرایط

لسمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس د خدمت د دورې تر پای ته رسېدو پورې له دندې څخه عزل کېدای نه شي، د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي حالتونه له دې حکم څخه مستثني دي.

(۲) د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس له لاندې حالتونو څخه په یوه کې د جمهور رئیس له لوري له دندې څخه عزل کېږي:

۱- په جرم، جنایت یا اداري فساد محکومیت.

۲- د دې قانون د اتمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو شرایطو پر لرلو ولاړ د ناسمو معلوماتو وړاندې کول.

۳- د سیاسي ګوند د غړیتوب ترلاسه کول.

(۳) د پلټنې د عالي ادارې مرستیالان د

شرایط عزل رئیس عمومي اداره

عالي تفتیش و معاونان

ماده دهم:

(۱) رئیس عمومي اداره عالی تفتیش تا ختم دوره خدمت از وظیفه عزل شده نمی تواند، حالات مندرج فقره (۲) این ماده از این حکم مستثني می باشد.

(۲) رئیس عمومي اداره عالی تفتیش در یکی از حالات ذیل از طرف رئیس جمهور از وظیفه عزل می گردد:

۱- محکومیت به جرم جنایت یا فساد اداری.

۲- ارائه معلومات نادرست مبنی بر داشتن شرایط مندرج فقره (۱) ماده هشتم این قانون.

۳- کسب عضویت حزب سیاسی.

(۳) معاونان اداره عالی تفتیش به اساس

پلٽي د عالي ادارې د لوی رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظوری له دندې څخه عزل کېږي.

د مفتش او کارکوونکو استخدام

یوولسمه ماده:

(۱) هغه شخص د پلٽي د عالي ادارې د مفتش په توګه مقررېدای شي چې د ملکي خدمتونو د کارکوونکو په قانون کې د درج شوو شرایطو سرېږه د لاندې شرایطو لرونکی هم وي:

۱- لېټرلېره د لیسانس د تحصیلي سند لرل.

۲- په جرم، جنایت یا اداري فساد نه محکومیت.

(۲) د پلٽي د عالي ادارې د کارکوونکو استخدام، د ملکي خدمتونو د کارکوونکو د قانون او د اړوندې کړنلارې له حکمونو سره سم د پلٽي د عالي ادارې او د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو د کمېسیون له لارې، صورت مومي.

پیشنهاد رئیس عمومی اداره عالی تفتیش و منظوری رئیس جمهور از وظیفه عزل می گردند.

استخدام مفتش و کارکنان

ماده یازدهم:

(۱) شخصی به حیث مفتش اداره عالی تفتیش مقرر شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکي، دارای شرایط ذیل نیز باشد:

۱- داشتن سند تحصیلي حداقل لیسانس.

۲- عدم محکومیت به جرم جنایت یا فساد اداري.

(۲) استخدام کارکنان اداره عالی تفتیش، مطابق احکام قانون کارکنان خدمات ملکي و طرز العمل مربوط از طریق اداره عالی تفتیش و کمیسیون مستقل اصلاحات اداري و خدمات ملکي، صورت می گیرد.

عدلي تعقيب

دوولسمه ماده:

که چېرې د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس، د جرم په ارتکاب مظنون شي، د هغه عدلي تعقيب د پلټنې عالي ادارې ته د خبر ورکولو او د لوی څارنوال له استيدان څخه وروسته صورت مومي. د مشهود جرم د ارتکاب حالتونه له دې حکم څخه مستثنا دي.

مسلكي امتياز

ديارلسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې رئیس، مرستيالان او مفتشين د مالي امتياز مستحق دي، د هغه د ورکړې ډول له اړوندې مقرري سره سم صورت مومي.

خونديتوب

څوارلسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس، مرستيالان، مفتشين او نور هغه اشخاص چې د دې قانون له حکمونو سره سم هغوی ته د پلټنې واک ور سپارل شوی

تعقيب عدلي

ماده دوازدهم:

هرگاه رئیس عمومی اداره عالی تفتیش، مظنون به ارتکاب جرم گردد، تعقيب عدلي وی بعد از اطلاع به اداره عالی تفتیش و استيدان لوی څارنوال صورت می گیرد. حالات ارتکاب جرم مشهود از این حکم مستثني است.

امتياز مسلكي

ماده سيزدهم:

رئيس، معاونان و مفتشين اداره عالی تفتیش مستحق امتياز مالی می باشند. طرز اعطای آن طبق مقرره مربوط صورت می گیرد.

مصونيت

ماده چهاردهم:

رئيس عمومی اداره عالی تفتیش، معاونان، مفتشين و ساير اشخاصی که مطابق احکام این قانون، صلاحیت تفتیش به آن ها

دی د پلټنې په چارو کې د صورت موندل شوي اجراتو په وړاندې چې د پلټنې په عالي اداره کې د هغوی د دندو د عادي سرته رسولو څخه راپيداشوي وي تر عدلي تعقيب لاندې نه راځي.

د پلټنې د عالي ادارې پلټنې او

ارزونه

پنځلسمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې د مسلکي چارو ارزونه، د پلټنې د عالي ادارې د بين المللي سازمانونو (INTOSAI) له معيارونو او د بين المللي رويو سره سم صورت مومي.

(۲) د پلټنې د عالي ادارې د مالي او حسابي چارو پلټنې، د پلټنې د عالي ادارې د بين المللي سازمانونو (INTOSAI) له ستندردونو سره سم د يو خپلواک بنسټ يا شرکت په واسطه د هغې جلاکړنلارې سره سم صورت مومي چې د پلټنې د عالي ادارې له لوري وضع کېږي.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره د درج

تفويض شده باشد در برابر اجرات صورت گرفته در امور تفتيش که ناشی از ايفای عادی وظايف آن ها در اداره عالی تفتيش باشد، مورد تعقيب عدلی قرار نمی گیرند.

ارزیابی و تفتيش اداره عالی

تفتيش

ماده پانزدهم:

(۱) ارزیابی امور مسلکی اداره عالی تفتيش، مطابق معيار های سازمان بين المللی ادارات عالی تفتيش (INTOSAI) مطابق رويه های بين المللی، صورت می گیرد.

(۲) تفتيش امور مالی و حسابی اداره عالی تفتيش، مطابق ستندرد های سازمان بين المللی ادارات عالی تفتيش (INTOSAI) توسط نهاد يا شرکت مستقل مطابق طرز العمل جداگانه که از طرف اداره عالی تفتيش وضع می گردد، صورت می گیرد.

(۳) گزارش تفتيش مندرج فقره (۲)

شوي پلټنې رپوټ د پلټنې عالي ادارې،
د ولسي جرگې اړونده کمپسيونونه او
جمهور رئيس ته وړاندې کېږي.

درېم فصل

د پلټنې د عالي ادارې دندې،

واکونه او مکلفيتونه

د پلټنې د عالي ادارې دندې او

واکونه

شپارسمه ماده:

د پلټنې عالي اداره د لاندې دندو او
واکونو لرونکې ده:

۱- د پلټنې د پلانونو طرحه، ترتيب،
تصويب او منظوري او د هغو تطبيق.

۲- د دې قانون له حکمونو سره سم
د پلټنې ترسره کول.

۳- د دولتي ادارو او نورو مراجعو
د غير قانوني، غير اقتصادي، بې گټې

فعاليتونو او د نورو مالي او حسابي
ناسمو فعاليتونو پېژندل چې عامه پيسې

يا شتمني په واک کې لري او يا له هغو
څخه گټه پورته کوي او د هغو

اين ماده به اداره عالي تفتيش،
کميسیون های مربوطه ولسي جرگه و
رئيس جمهور ارائه می گردد.

فصل سوم

وظايف، صلاحيت ها و

مکلفيت های اداره عالي تفتيش

وظايف و صلاحيت های اداره

عالي تفتيش

ماده شانزدهم:

اداره عالي تفتيش دارای وظايف و
صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- طرح، ترتيب، تصويب و منظوری
پلان های تفتيش و تطبيق آن ها.

۲- اجرای تفتيش مطابق احکام اين
قانون.

۳- شناسائی فعاليت های غير قانونی،
غير اقتصادي، غير مفيد و ساير

فعاليت های نادرست مالی و حسابي
ادارات دولتي و ساير مراجع که پول يا

دارایی عامه را در اختيار داشته و يا از
آن استفاده می نمايند و سفارش اصلاح

- د نیمګړتیاوو د لرې کولو سپارښتنه.
- ۴- تر پلټنې لاندې مرجع د نظر اخیستلو لپاره د پلټنې د پایلو د مسودې وړاندې کول.
- ۵- د هغو دولتي ادارو او نورو مراجعو د فعالیتونو له اقتصادي والي، اغېزمنتوب او کارېدون څخه ډاډ ترلاسه کول چې عامه پيسې او شتمني په واک کې لري يا له هغو څخه ګټه پورته کوي.
- ۶- د تطبيق لپاره اړونده مرجع ته د پلټنې د پایلو ابلاغ.
- ۷- اړوندو مراجعو ته د پلټنې په رپوټ کې د درج شوو مالي موندنو او بیرون لیکلنو د ترلاسه کولو سپارښتنه.
- ۸- په ځانګړو مواردو کې د تخصص، تجربې په پام کې نیولو سره د پلټنې له عالي ادارې څخه د باندې د اشخاصو توظيف يا استخدام او هغو ته د پلټنې د واک تفویض.
- ۹- د قانون له حکمونو سره سم د پلټنې د عالي ادارو د بين المللي سازمان مصوب (INTOSAI) د پلټنې نواقص آن ها.
- ۴- ارائه مسوده نتایج تفتیش جهت اخذ نظر مرجع تحت تفتیش.
- ۵- حصول اطمینان از اقتصادیت، موثریت و کارایی فعالیت های ادارات دولتی و سایر مراجعی که پول و یا دارایی عامه را در اختیار داشته و یا از آن استفاده می نمایند.
- ۶- ابلاغ نتایج تفتیش به مرجع مربوط جهت تطبیق.
- ۷- سفارش به تحصیل یافته ها و بیرون نویسی های مالی مندرج گزارش تفتیش به مراجع مربوط.
- ۸- توظيف يا استخدام اشخاص از بیرون اداره عالی تفتیش در موارد خاص با نظر داشت تخصص، تجربه و تفویض صلاحیت تفتیش به آن ها.
- ۹- رعایت معیار های اجرائی تفتیش، مصوب سازمان بین المللی ادارات عالی تفتیش (INTOSAI)

- د اجرائي معيارونو رعايت.
- ۱۰- په خپلواکه ډول د پلټنې د عالي ادارې د بودجې ترتيب او تنظيمول.
- ۱۱- له اړوندې کړنلارې سره سم د دولتي مراجعو او ټوليزو رسنيو له لارې د پلټنې د عالي ادارې په کاري برخوکې رارسېدلو اطلاعاتو ته رسېدنه.
- ۱۲- له اړوندې کړنلارې سره سم د پلټنې په بهير کې د هېوادوالو د ګډون برابرول.
- ۱۳- د دې قانون له شپږويشتمې مادې سره سم د پلټنې د رپوټونو خپرول.
- ۱۴- له اړوندو تقينې سندونو سره سم له ملګرو هېوادونو او ملي او بين المللي سازمانونو سره د همکارۍ د پروتوکول عقډول.
- ۱۵- له اړوند تقينې سند او کړنلارې سره سم د پلټنې د عالي ادارې د کارکوونکو استخدام.
- ۱۶- واکمنو مراجعو ته په مالي، حسابي او اداري چارو پورې اړوندو تقينې سندونو د حکمونو د تعديل وړانديز يا د تقينې سندونو د تعديل په بانظر داشت احکام اين قانون.
- ۱۰- ترتيب و تنظيم مستقلانه بودجه اداره عالي تفتيش.
- ۱۱- رسيدگي به اطلاعات واصله در عرصه های کاری اداره عالي تفتيش از طريق مراجع دولتي و رسانه های همگانی مطابق طرز العمل مربوط.
- ۱۲- مساعد ساختن مشارکت شهروندان در روند تفتيش مطابق طرز العمل مربوط.
- ۱۳- نشر گزارش های تفتيش مطابق ماده بیست و ششم اين قانون.
- ۱۴- عقد پروتوکول های همکاری با ادارات مشابه تفتيش کشور های متحابه و سازمان های ملی و بين المللی مطابق اسناد تقينی مربوط.
- ۱۵- استخدام کارکنان اداره عالي تفتيش مطابق سند تقينی و طرز العمل مربوط.
- ۱۶- پیشنهاد تعديل احکام اسناد تقينی مربوط به امور مالی، حسابی و اداری به مرجع ذیصلاح و يا سفارش در مورد تعديل اسناد

اره سپارښتنه.

۱۷- د غوښتنې په صورت کې په عدلي تعقيب کې له عدلي او قضايي مراجعو سره همکاري.

۱۸- د کورنۍ پلټنې د ادارو په ګډون د دولتي ادارو د کورني کنټرول د سيستم ارزونه.

د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس دندې او واکونه
اولسمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- د پلټنې د عالي ادارې رهبري او مدیریت.

۲- د پلټنې د پلان، تعليمات لیکونو، لايحـــــــــــــــــو او کـــــــــــــــــر نلارو منظوري.

۳- د دې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو مراجعو د پلټنې لپاره د واکمنو پلټونکو او اشخاصو توظيف.

۴- تر اغېز لاندې ادارو له اجراءاتو او فعاليتونو څخه څارنه.

تقيني.

۱۷- همکاري با مراجع عدلي و قضائي در تعقيب عدلي در صورت تقاضا.

۱۸- ارزيابي سيستم کنترول داخلي ادارات دولتي به شمول ادارات تفتيش داخلي.

وظايف و صلاحيت های رئيس عمومي اداره عالی تفتيش
ماده هفدهم:

رئيس عمومي اداره عالی تفتيش دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- رهبری و مدیریت اداره عالی تفتيش.

۲- منظوری پلان تفتيش، تعليماتنامه ها، لوايح و طرزالعمل های مربوط.

۳- توظيف مفتشين و اشخاص ذيصلاح جهت تفتيش مراجع مندرج ماده پنجم اين قانون.

۴- نظارت از اجراءات و فعاليت های ادارات تحت اثر.

- ۵- د قانون له حکمونو سره سم د پلټنې د عالي ادارې د پلټونکو او اداري او خدماتي کارکوونکو د استخدام منظوري.
- ۶- د پلټنې د تر سره کولو له ډول او له پلټل شوو مراجعو څخه د موندنو په اړه رارسېدلو شکایتونو ته رسېدنه او په دې برخه کې د تصميم نيول.
- ۷- څارنوالۍ ته، تر پلټنې لاندې مراجعو د جرمي قضيو ارجاع.
- ۸- د دې قانون په پنځه ويشتمه ماده کې له درج شوو حکمونو سره سم د رپوټ وړاندې کول.
- ۹- د پلټنې د عالي ادارې د بودجې له تطبيق څخه څارنه.
- ۱۰- په هېواد کې دننه او بهر د پلټنې له عالي ادارې څخه تمثيل.
- ۱۱- د پلټنې د عالي ادارې په دننه ييزو چارو پورې د اړوندې تخنيکي کمېټې رامنځته کول او هغو ته د واک سپارل.
- ۱۲- د قانون له حکمونو سره سم نورې دندې او واکونه.
- ۵- منظوري استخدام مفتشين و کارکنان اداري و خدماتي اداره عالی تفتيش مطابق احکام قانون.
- ۶- رسيدگی به شکایات واصله در مورد نحوه اجرای بازرسی و یافته های تفتيش از مراجع تفتيش شده و اتخاذ تصميم در زمينه.
- ۷- ارجاع قضایای جرمی مراجع تحت تفتيش به څارنوالی.
- ۸- ارائه گزارش مطابق احکام مندرج ماده بیست و پنجم این قانون.
- ۹- نظارت از تطبيق بودجه اداره عالی تفتيش.
- ۱۰- تمثيل از اداره عالی تفتيش در داخل و خارج از کشور.
- ۱۱- ایجاد کمیته های تخنيکی مرتبط به امور وظیفوی اداره عالی تفتيش و تفویض صلاحیت به آن ها.
- ۱۲- سایر وظایف و صلاحیت ها مطابق احکام قانون.

د مرستیالانو دندې او واکونه

اتلسمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې د مرستیالانو د دندو او واکونو حدود د هغو د دندو ځانگړنو ته په کتو سره د قانون له حکمونو سره سم، د دندو په لايحه کې تنظيمېږي.

(۲) د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس په نه شتون کې د هغه دندې او واکونه په ترتيب سره د مالي پلټنې او د تقينې سندونو د رعايت د پلټنې په چارو کې د مرستیال، د کړنو او معلوماتي ټکنالوژۍ د پلټنې په چارو کې د مرستیال او په مالي او ادارې چارو کې د مرستیال په واسطه تر سره او اعمال کېږي، خو دا چې په مرستیالانو کې يوه ته د واک سپارنه، صورت موندلې وي.

د پلټونکي دندې او واکونه

نولسمه ماده:

پلټونکي د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي:

۱- د کاري پلان ترتيب.

وظايف و صلاحيت های معاونان

ماده هجدهم:

(۱) حدود وظايف و صلاحيت های معاونان اداره عالی تفتيش با نظر داشت خصوصيت وظيفوی آن ها در لايحه وظايف مطابق احکام قانون، تنظيم می شود.

(۲) در غياب رئیس عمومی اداره عالی تفتيش وظايف و صلاحيت های وی به ترتيب توسط معاون در امور تفتيش مالی و تفتيش رعايت اسناد تقينی، معاون در امور تفتيش عملکرد و تکنالوژي معلوماتی و معاون در امور مالی و اداری، اجراء و اعمال می گردد، مگر این که به یکی از معاونان تفویض صلاحيت صورت گرفته باشد.

وظايف و صلاحيت های مفتش

ماده نوزدهم:

مفتش دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- ترتيب پلان کاری.

۲- تفتیش اسناد، دفاتر، صورت حساب های مالی، مدارک، مهر ها، اسناد بهادار، معلومات الکترونیکی و سایر اسناد مرجع تحت تفتیش و مرتبط به آن مطابق پلان، گرچه توسط تفتیش داخلی یا سایر مراجع، تفتیش شده باشد.

۳- شناسایی تخلفات مالی و حسابی مراجع تحت تفتیش و مرتکبین آن.

۴- تفتیش عینی از فعالیت های مرتبط به امور مالی و حسابی، چگونگی تهیه و تدارک، حفظ، توزیع و استفاده از اجناس، وسایط و سایر اشیاء و دارایی های مراجع مندرج ماده پنجم این قانون جهت تأمین کار برد موثر آن ها مطابق پلان مربوط.

۵- ارائه مشوره ها و سفارش های قانونی طور واضح، صریح، مؤجز و مدلل در گزارش به مراجع تحت تفتیش جهت تنظیم و اداره بهتر امور مالی و

۲- له پلان سره سم، تر پلتنې لاندې مرجع او په هغې پورې د اړوندو سندونو، دفترونو، مالي صورت حسابونو، مدارکو، مهرونو، ارزښت لرونکو سندونو، برېښنايي معلوماتو او نورو سندونو پلټنه، که څه هم د کورنۍ پلټنې يا نورو مراجعو په واسطه پتلل شوي وي.

۳- تر پلټنې لاندې مراجعو د مالي او حسابي سرغړونو او د هغو د مرتکبینو پیژندل.

۴- د دې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو مراجعو په مالي او حسابي چارو پورې اړوندو فعالیتونو، د اجناسو، وسایطو او نورو شیانو او شتمنیو د برابرولو او تدارک، ساتنې، وېش او ګټې اخیستنې له څرنگوالي څخه د هغو د اغېزمنې کارونې د تأمین لپاره له اړوند پلان سره سم، عیني پلټنه.

۵- د مالي او حسابي چارو د غوره تنظیم او ادارې لپاره تر پلټنې لاندې مراجعو ته په رپوت کې په واضح، صریح، لنه او مدلل ډول د قانوني

مشورو او سپارښتنو وړاندې کول.

۶- د هغو معلوماتو نه په ډاگه کول

چې د پلټنې په بهیر کې ترلاسه کوي.

۷- د پلټنې عالي ادارې ته د دې قانون

په پنځمه ماده کې د درج شوو مراجعو

د پلټنې له اجراءاتو څخه د رپوټ

وړاندې کول.

څارنوالۍ ته د جرمي قضیو ارجاع

شلمه ماده:

د پلټنې عالي اداره مکلفه ده، په پلټل

شوو سندونو کې د جرمي مواردو د

پېژندنې او تشخیص په صورت کې،

موضوع د عدلي تعقیب په غرض

څارنوالۍ ته وړاندې کړي.

ساتنیز تدبیرونه

یوویشتمه ماده:

(۱) د پلټنې د عالي ادارې

د کارکوونکو په واسطه د اداري فساد

د جرمونو له ارتکاب څخه د مخنیوي په

منظور لاندې تدبیرونه نیول کېږي:

۱- له اړوند تقنیني سند سره سم د

پلټنې د عالي ادارې د رئیس، مرستیالانو

حسابی.

۶- عدم افشای معلوماتی که در جریان

تفتیش حاصل می نماید.

۷- ارائه گزارش از اجراءات

تفتیش در مراجع مندرج ماده پنجم

این قانون به اداره عالی

تفتیش.

ارجاع قضایای جرمی به څارنوالی

ماده بیستم:

اداره عالی تفتیش مکلف است، در

صورت شناسائی و تشخیص موارد

جرمی در اسناد تفتیش شده، موضوع

را غرض تعقیب عدلی به څارنوالی ارائه

نماید.

تدابیر وقایوی

ماده بیست و یکم:

(۱) به منظور جلوگیری از ارتکاب

جرائم فساد اداری توسط کارکنان

اداره عالی تفتیش تدابیر ذیل اتخاذ

می گردد:

۱- اشاعه و ثبت دارایی، رئیس،

معاونان و کارکنان اداره عالی

تفتیش طبق سند تقنینی
مربوط.

۲- جلوگیری از بروز تضاد
منافع کارکنان در اجرای
تفتیش.

۳- ایجاد و انکشاف سیستم
مراقبت کارکنان و افشای
فساد اداری در اداره عالی
تفتیش.

(۲) ادارات دولتی و اشخاص
حقیقی و حکمی مکلف اند در صورت
ارتکاب جرایم فساد اداری توسط
منسوبین اداره عالی تفتیش به این اداره
اطلاع دهند.

(۳) جزئیات و چگونگی اجرای موارد
مندرج اجزای ۲ و ۳ فقره (۱) این
ماده و اجراءات در مورد اطلاع
مندرج فقره (۲) این ماده در
طرز العمل جداگانه که از طرف
اداره عالی تفتیش وضع می شود، تنظیم
می گردد.

او کارکونکو د شتمنیو خپرول او
ثبتول.

۲- د پلتنې په تر سره کولو کې د
کارکونکو د گټو د تضاد له نسکاره
کېدو څخه مخنیوی.

۳- د کارکونکو د پاملرنې د سیستم
رامنځته کول او پرمختیا او د پلتنې په
عالي اداره کې د اداري فساد په ډاگه
کول.

(۲) دولتي ادارې او حقيقي او حکمي
اشخاص مکلف دي د پلتنې د عالي
ادارې د منسوبينو په واسطه د اداري
فساد د جرمونو د ارتکاب په صورت
کې دغې ادارې ته خبر ورکړي.

(۳) د دې مادې د (۱) فقرې په ۲ او
۳ جزونو کې د درج شوو مواردو
جزئیات او د تر سره کولو څرنګوالی
او د دې مادې په (۲) فقره کې د درج
شوې خبرتیا په اړه اجراءات په هغه جلا
کړنلاره کې تنظیمېږي چې د پلتنې
د عالي ادارې له لوري وضع کېږي.

خلورم فصل

په پلټنې پورې اړوندې چارې

د پلټنې ډولونه

دوه ويستمه ماده:

(۱) هغه پلټنه چې د پلټنې د عالي ادارې له لوري صورت مومي، د لاندې ډولونو لرونکې ده:

۱- د تقينې سندونو د رعايت پلټنه (Compliance Audit).

۲- مالي پلټنه (Financial Audit).

۳- د کړنو او د ژوند د چاپيريال پلټنه (Performance and environmental Audit).

۴- د معلوماتي تکنالوژۍ پلټنه (IT Audit).

۵- د سيستمونو پلټنه (System Audit).

۶- فورينسيک پلټنه (Forensic Audit).

۷- ځانگړې پلټنه (Special Audit).

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې پلټنې د تر سره کولو

فصل چهارم

امور مربوط به تفتيش

انواع تفتيش

ماده بیست و دوم:

(۱) تفتيش که از جانب اداره عالی تفتيش صورت می گیرد، دارای انواع ذیل می باشد:

۱- تفتيش رعايت اسناد تقينې (Compliance Audit).

۲- تفتيش مالي (Financial Audit).

۳- تفتيش عملکړو د محيط زيست (performance and environmental Audit).

۴- تفتيش تکنالوژۍ معلوماتي (IT Audit).

۵- تفتيش سيستم ها (System Audit).

۶- تفتيش فورينسيک (Forensic Audit).

۷- تفتيش خاص (Special Audit).

(۲) چگونگی اجرای تفتيش مندرج فقره (۱) این ماده با نظر داشت

احکام اسناد تقنینی مربوط و با رعایت معیار های تفتیش مصوب سازمان بین المللی ادارات عالی تفتیش (INTOSAI) مطابق طرز العمل ها و رهنمود های که توسط اداره عالی تفتیش وضع می شود، صورت می گیرد.

تفتیش مصارف محرم

ماده بیست و سوم:

رئیس عمومی اداره عالی تفتیش می تواند، مصارف محرم ادارات دولتی را مطابق احکام این قانون، تفتیش نماید.

تضاد منافع

ماده بیست و چهارم:

(۱) مفتش در یکی از حالات ذیل نمی تواند به تفتیش پردازد:

۱- در صورتی که مفتش با مسؤول بخش، مقام یا مقامات عالی رتبه مرجع تحت تفتیش

خرنگوالی د اړوندو تقنیني سندونو د حکمونو په پام کې نیولو او د پلټنې د عالي ادارو د بين المللي سازمان مصوب (INTOSAI) د پلټنې د معیارونو له رعایت سره د هغو کړنلارو او لارښودونو سره سم چې د پلټنې د عالي ادارې په واسطه وضع کېږي، صورت مومي.

د محرمو لگښتونو پلټنه

درويشتمه ماده:

د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس کولای شي، د دولتي ادارو محرم لگښتونه د دې قانون له حکمونو سره سم، وپلټي.

د گټو تضاد

څلېرېشتمه ماده:

(۱) پلټونکی نه شي کولای د لاندې حالتونو په یوه کې په پلټنې لاس پورې کړي:

۱- په هغه صورت کې چې پلټونکی، د تر پلټنې لاندې مرجع د برخې له مسؤول، چارواکی یا لوړ پوړو

قرايت تا درجه سوم داشته باشد.

۲- در صورتی که بطور مستقیم یا غیر مستقیم در موضوع ذینفع باشد.

۳- در صورتی که با مسؤول بخش مورد تفتیش دارای منافع مشترک باشد.

۴- در صورتی که میان وی و شخص مورد تفتیش منازعه وجود داشته باشد.

۵- در صورتی که میان مفتش و مسؤولین مرجع تحت تفتیش رابطه داین یا مدیون بودن، موجود باشد.

۶- در صورتی که در مرجع تحت تفتیش سهم دار باشد.

۷- در صورتی که حد اقل در جریان سه سال گذشته در مرجع تحت تفتیش ایفای وظیفه نموده یا در ثبت اسناد حسابی و یا تهیه صورت حساب مالی سالانه و گزارش های مالی آن سهمیم باشد.

چارواکو سره تر درپیمی درجی پوری خپلوی ولری.

۲- په هغه صورت کې چې په مستقیم یا غیر مستقیم ډول په موضوع کې گټه کوونکی وي.

۳- په هغه صورت کې چې تر پلټنې لاندې برخې له مسؤول سره گډې گټې ولري.

۴- په هغه صورت کې چې د هغه او تر پلټنې لاندې شخص تر منځ شخړه شتون ولري.

۵- په هغه صورت کې چې د پلټونکي او تر پلټنې لاندې مرجع د مسؤولینو ترمنځ د پوروونکي او پورورې اړیکه شتون ولري.

۶- په هغه صورت کې چې تر پلټنې لاندې مرجع کې ونډه وال وي.

۷- په هغه صورت کې چې لږترلږه د تېرو درېیو کلونو په ترڅ کې تر پلټنې لاندې مرجع کې یې دنده ترسره کړې یا د هغې د حسابي سندونو په ثبت او یا د کلني مالي صورت حساب په برابرولو او مالي رپوټونو کې ونډه ولري.

۸- نور هغه حالتونه چې خپلواکه او بې پرې پلټنه اغېزمنه کوي.
 (۲) پلټونکي مکلف دی د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حالتونو په يوه کې د گټو د تضاد د لرلو په صورت کې په رسمي ډول د پلټنې عالي ادارې ته خبر ورکړي، د پلټنې عالي اداره مکلفه ده د هغه په بدل کې بل پلټونکي توظيف کړي.

د پلټنې رپوت وړاندې کول

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) د پلټنې عالي اداره په لاندې مواردو کې د پلټنې رپوتونه وړاندې کوي:

۱- جمهور رئیس او ولسي جرگې ته د مخکيني مالي کال د قطعي بودجې حساب په اړه د وروستي کال د شپږو مياشتو په ترڅ کې د پلټنې رپوت.

۲- جمهور رئیس او ولسي جرگې ته د وروستي کال تر پایه پورې د دولتي ادارو د بودجې د عوایدو او لگښتونو

۸- ساير حالاتي که تفتيش مستقلانه و بې طرفانه را متأثر سازد.
 (۲) مفتش مکلف است در صورت داشتن تضاد منافع در یکی از حالات مندرج فقره (۱) این ماده از موضوع طور رسمی به اداره عالی تفتيش اطلاع دهد، اداره عالی تفتيش مکلف است به عوض وی مفتش دیگری را توظيف نماید.

ارائه گزارش تفتيش

ماده بیست و پنجم:

(۱) اداره عالی تفتيش در موارد ذیل گزارش های تفتيش را ارائه می نماید:

۱- گزارش تفتيش در مورد حساب قطعی بودجه سال مالی قبل در خلال مدت شش ماه سال مابعد به رئیس جمهور و ولسي جرگه.

۲- گزارش تفتيش در مورد عواید و مصارف بودجه ادارات دولتي تا ختم سال مابعد به رئیس جمهور

په اړه د پلټنې رپوټ.

۳- د غوښتنې په وخت کې جمهور رئیس او ولسي جرگې ته د ځانگړې پلټنې رپوټ.

۴- په جمهور رئیس ته له محرمو لگښتونو څخه د پلټنې رپوټ.

۵- جمهور رئیس او ولسي جرگې ته د کړنې د پلټنې او نورو پلټنو رپوټ.

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په ۱ جزء کې درج شوی رپوټ د پلټنې د عالي ادارې د لوی رئیس له لوري د ولسي جرگې عمومي غونډې ته وړاندې کېږي.

(۳) د پلټنې د عالي ادارې لوی رئیس کولای شي په ځانگړو حالتونو کې د ځانگړې پلټنې د رپوټ پایلې عندالموقع جمهور رئیس او ولسي جرگې ته وړاندې کړي.

د رپوټ خپرول

شپږویشتمه ماده:

(۱) د دې قانون د پنځه ویشتمې مادې

و ولسي جرگه.

۳- گزارش تفتیش خاص، عندالمطالبه به رئیس جمهور و ولسي جرگه.

۴- گزارش تفتیش از مصارف محرم به رئیس جمهور.

۵- گزارش تفتیش عملکرد و سایر تفتیش ها به رئیس جمهور و ولسي جرگه.

(۲) گزارش مندرج جزء ۱ فقره (۱) این ماده از طرف رئیس اداره عالی تفتیش به جلسه عمومی ولسي جرگه ارائه می گردد.

(۳) رئیس عمومی اداره عالی تفتیش می تواند در احوال خاص نتایج گزارش تفتیش مشخص را عندالموقع به رئیس جمهور و ولسي جرگه ارائه نماید.

نشر گزارش

ماده بیست و ششم:

(۱) گزارش های مندرج فقره (۱) ماده

په (۱) فقره کې درج شوي رپوټونه د هغې په ۳ او ۴ جزونو کې د درج شوو رپوټونو په استثنې، جمهور رئیس او ولسي جرگې ته له وړاندې کولو څخه وروسته د ټوليزو رسنيو له لارې خپرېږي.

(۲) د پلټنې عالي اداره کولای شي د اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو په پام کې نيولو سره، د دې قانون د پنځه ويشتمې مادې د (۱) فقرې په ۳ جزء کې درج شوی رپوټ هم خپور کړي.

(۳) د پلټنې عالي اداره کولی شي، د پلټنې د موندنو د تحقق او تطبيق د څرنگوالي رپوټ د ټوليزو رسنيو له لارې خپور کړي.

پنځم فصل

د مراجعو حقوق او مکلفيتونه

د مراجعو حقوق

اووه ويشتمه ماده:

(۱) د دې قانون په پنځمه ماده کې درج شوو مراجعو د پلټنې په تړاو چې د

بيست و پنجم اين قانون به استثنای گزارش های مندرج اجزای ۳ و ۴ آن، بعد از ارائه به رئیس جمهور و ولسی جرگه از طریق رسانه های همگانی نشر می گردد.

(۲) اداره عالی تفتیش می تواند با نظر داشت احکام اسناد تقنینی مربوط، گزارش مندرج جزء ۳ فقره (۱) ماده بیست و پنجم این قانون را نیز نشر نماید.

(۳) اداره عالی تفتیش می تواند، گزارش چگونگی تحقق و تطبيق یافته های تفتیش را از طریق رسانه های همگانی نشر نماید.

فصل پنجم

حقوق و مکلفیت های مراجع

حقوق مراجع

ماده بیست و هفتم:

(۱) مراجع مندرج ماده پنجم این قانون به ارتباط تفتیش که از جانب اداره

عالی تفتیش صورت می گیرد، دارای حقوق ذیل می باشند:

۱- شکایت مستند به رئیس عمومی اداره عالی تفتیش از نحوه اجرای تفتیش توسط مفتشین اداره عالی تفتیش.

۲- دریافت معلومات در مورد حدود، انواع و زمان اجرای تفتیش.

۳- دریافت مسوده نتایج تفتیش و گزارش نهائی تفتیش مربوط.

۴- داشتن حق اعتراض در مورد یافته های تفتیش مندرج گزارش نهائی تفتیش.

(۲) رسیدگی به شکایت و اعتراض مندرج اجزای ۱ و ۴ فقره (۱) این ماده، مطابق طرزالعمل مربوط صورت می گیرد.

مکلفیت های مراجع تحت تفتیش

ماده بیست و هشتم:

مراجع تحت تفتیش مکلف به رعایت

پلتنی د عالی ادارې له لوري صورت مومي، د لاندې حقوقو لرونکې دي:

۱- د پلتنې د عالی ادارې د پلټونکو په واسطه د پلتنې د تر سره کولو له ډول څخه د پلتنې د عالی ادارې رئیس ته مستند شکایت.

۲- د پلتنې د حدودو، ډولونو او د تر سره کولو وخت په اړه د معلوماتو تر لاسه کول.

۳- د پلتنې د پایلو د مسودې او د اړوندې پلتنې د وروستني رپورت تر لاسه کول.

۴- د پلتنې په وروستني رپورت کې د درج شوي پلتنې د موندنو په اړه د اعتراض حق لرل.

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په ۱ او ۴ جزونو کې درج شوي شکایت او اعتراض ته رسېدنه له اړوندې کړنلارې سره سم، صورت مومي.

تر پلتنې لاندې مراجعو مکلفیتونه

اته ویشتمه ماده:

تر پلتنې لاندې مراجع د لاندې مواردو

په رعایت مکلفي دي:

۱- د پلټني د ترسره کولو لپاره د لازمو آسانتياوو برابرول.

۲- د سندونو، دفترنو، مالي صورت حسابونو، تشکیل او ټاکنو، د کورني پلټني د رپوټ په گډون د رپوټونو، مدارکو، ارزښت لرونکو سندونو، برېښنايي معلوماتو او نورو معلوماتو پر وخت وړاندې کول.

۳- د سپارښتنو تطبيق او د پلټني عالي ادارې ته د پلټني د پایلو له تحقق څخه ډاډ وړاندې کول.

۴- د ورکړې د امر له لوري په ټاکلي وخت کې د پلټني د پایلو د طرحې په اړه د نظر وړاندې کول.

۵- په پلټني پورې اړوندو چارو کې د پلټني د عالي ادارې د لايحو او کړنلارو تطبيق.

تر پلټني لاندې مراجعو سرغړوني

نهه ويستمه ماده:

(۱) لاندې موارد تر پلټني لاندې مراجعو په واسطه، د دې قانون له

موارد ذيل می باشند:

۱- فراهم نمودن تسهيلات لازم جهت اجرای تفتيش.

۲- ارائه به موقع اسناد، دفاتر، صورت حساب های مالی، تشکیل و تعيينات، گزارشات به شمول گزارش تفتيش داخلی، مدارک، اسناد بهادار، معلومات الکترونيکی و ساير معلومات.

۳- تطبيق سفارش ها و ارائه اطمینان از تحقق نتایج تفتيش به اداره عالی تفتيش.

۴- ارائه نظر در مورد طرح نتایج تفتيش در زمان معينه از طرف آمر اعطاء.

۵- تطبيق لوايح و طرزالعمل های اداره عالی تفتيش در امور مرتبط به تفتيش.

تخلفات مراجع تحت تفتيش

ماده بیست و نهم:

(۱) موارد ذيل توسط مراجع تحت تفتيش، تخلف از احکام این قانون

حکمونو څخه سرغړونه کڼل کېږي:

۱- د دې قانون په اته ویشتمه ماده کې د درج شوو مواردو نه رعایت.

۲- د اړتیا وړ سندونو او معلوماتو په وړاندې کولو کې ځنډ.

۳- د پلټنې د پایلو په تطبیق کې بې پروایي.

۴- مؤلف پلټونکي ته د پلټنې نه اجازه.

(۲) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې سرغړونه د ترپلټنې لاندې مرجع د کارکوونکي له لوري صورت ومومي د پلټنې د عالي ادارې د وړاندیز پر بنسټ د اړونده مرجع له لوري د قانون له حکمونو سره سم تأدیب او د تأدیب له تطبیق څخه د پلټنې عالي ادارې ته ډاډ ورکوي.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي موارد تکرار شي یا داسې حالتونه راپېښ شي چې د تر پلټنې لاندې مرجع له لوري د پلټنې ځنډ شي، موضوع د پلټنې د عالي ادارې له لوري عدلي او قضایي مراجعو ته سپارل

شمرده می شود:

۱- عدم رعایت موارد مندرج ماده بیست و هشتم این قانون.

۲- تأخیر در ارائه اسناد و معلومات مورد نیاز.

۳- غفلت در تطبیق نتایج تفتیش.

۴- عدم اجازه تفتیش به مفتش مؤلف.

(۲) هرگاه تخلف مندرج فقره (۱) این ماده از طرف کارکن مرجع تحت تفتیش صورت گیرد به اساس پیشنهاد اداره عالی تفتیش از طرف مرجع مربوطه مطابق احکام قانون، تأدیب و از تطبیق تأدیب به اداره عالی تفتیش، اطمینان می دهد.

(۳) هرگاه موارد مندرج فقره (۱) این ماده تکرار گردد یا حالاتی رخ دهد که مانع تفتیش از جانب مرجع تحت تفتیش گردد، موضوع از طرف اداره عالی تفتیش به مراجع عدلی و قضائی محول

کېږي.

د عدلي او قضائي مراجعو د

اجراآتو پایله

دېرشمه ماده:

عدلي او قضائي مراجع د هغو قضیو په اړه چې د پلټنې د عالي ادارې له لوري هغو ته سپارل کېږي د خپلو اجراآتو له پایلو څخه په لیکلي ډول د پلټنې عالي ادارې ته خبر ورکوي.

شپږم فصل

وروستني احکام

کورنۍ پلټنې

یو دېرشمه ماده:

(۱) د پلټنې عالي اداره د وزارتونو او دولتي ادارو د کورنۍ پلټنې د ادارو مسلکي اجراآت، د کورنۍ پلټنې د بین المللي معیارونو په پام کې نیولو سره ارزوي.

(۲) د وزارتونو او دولتي ادارو د کورنۍ پلټنې په واسطه د پلټنې ترسره کول د پلټنې د عالي ادارې د پلټنې

می گردد.

نتیجه اجراآت مراجع عدلی و

قضائي

ماده سی ام:

مراجع عدلی و قضائي در رابطه به قضیائی که از طرف اداره عالی تفتیش به آن ها محول می گردد از نتیجه اجراآت خویش طور کتبی به اداره عالی تفتیش اطلاع می دهند.

فصل ششم

احکام نهائی

تفتیش داخلی

ماده سی و یکم:

(۱) اداره عالی تفتیش اجراآت مسلکی ادارات تفتیش داخلی وزارت ها و ادارات دولتی را با نظر داشت معیار های بین المللی تفتیش داخلی، ارزیابی می نماید.

(۲) اجرای تفتیش توسط تفتیش داخلی وزارت ها و ادارات دولتی، مانع اجرای تفتیش اداره عالی تفتیش

د ترسره کولو خنډ کېدای نه شي.

(۳) د دې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو مراجعو کورنۍ پلټنې د کلنيو پلانونو په اړه د پلټنې د عالي ادارې سره په همغږۍ او له اړوندو بين المللي ستندردونو سره سم د معلوماتو په وړاندې کولو، مکلفي دي.

د واک نه اخلال

دوه دېرشمه ماده:

د پلټنې عالي اداره په خپلو اجراءاتو کې خپلواکه او د قانون له حکمونو سره سم فعالیت کوي. هېڅ چارواکي يا مرجع نه شي کولای، د پلټنې د عالي ادارې قانوني واکونه اخلال يا په هغو کې لاسوهنه وکړي.

له مراجعو څخه د مسلکي استازي

راېل

دري دېرشمه ماده:

(۱) د پلټنې عالي اداره کولای شي، په ځانگړو تخنيکي او مسلکي موضوعگانو کې، د اړوندو مراجعو مسلکي اشخاص راوبلي.

نمی گردد.

(۳) تفتيش های داخلی مراجع مندرج ماده پنجم این قانون در مورد پلان های سالانه مکلف به هماهنگی و ارائه معلومات به اداره عالی تفتيش طبق ستندرد های بين المللی مربوط می باشند.

عدم اخلال صلاحیت

ماده سی و دوم:

اداره عالی تفتيش در اجراءات خود مستقل و مطابق احکام این قانون فعالیت می نماید. هېچ مقام يا مرجع نمی تواند، صلاحیت های قانونی اداره عالی تفتيش را اخلال يا در آن مداخله نماید.

دعوت نماینده مسلکی از

مراجع

ماده سی و سوم:

(۱) اداره عالی تفتيش می تواند در موضوعات تخنيکي و مسلکي خاص، اشخاص مسلکي مراجع ذيربط را دعوت نماید.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې مراجع مکلفې دي، خپل مسلکي استازي په ټاکلي ميعاد کې د پلټنې عالي ادارې ته وروپېژني او ولېږي.

د پلټنې اجرائي معيارونه

څلور دېرشمه ماده:

د پلټنې عالي اداره مکلفه ده، د پلټنې اجرائي معيارونه په جلا کړنلارو او لارښودونو کې تنظيم کړي، په دې شرط چې د دې قانون له حکمونو او د پلټنې د عالي ادارې د بين المللي سازمان د مصوب (INTOSAI) له معيارونو سره مغاير نه وي.

د پلټنې انستيتوت

پنځه دېرشمه ماده:

د پلټنې عالي اداره کولای شي، د ملکي لوړو زده کړو د قانون له حکمونو سره سم، د پلټنې انستيتوت رامنځته کړي.

(۲) مراجع مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف اند، نماينده مسلکي خویش را در ميعاد تعيين شده به اداره عالی تفتيش معرفی و اعزام نمایند.

معیار های اجرائی تفتیش

ماده سی و چهارم:

اداره عالی تفتیش مکلف است، معیار های اجرائی تفتیش را در طرز العمل ها و رهنمود های جداگانه تنظیم نماید، مشروط بر اینکه مغاير احکام این قانون و معیار های مصوب سازمان بين المللی ادارات عالی تفتيش (INTOSAI) نباشد.

انستيتوت تفتيش

ماده سی و پنجم:

اداره عالی تفتيش می تواند، مطابق احکام قانون تحصیلات عالی ملکي، انستيتوت تفتيش را ایجاد نماید.

وضع تعليمات نامه ها، لوايح و

طرز العمل

ماده سي و ششم:

اداره عالی تفتيش می تواند، به منظور تطبيق بهتر احكام اين قانون، تعليمات نامه ها، لوايح و طرز العمل ها را وضع نمايد.

انفاذ و الغاء

ماده سي و هفتم:

اين قانون از تاريخ توشیح نافذ می گردد و قانون اداره عالی تفتيش منتشره جريده رسمی شماره (۱۱۰۱) مورخ ۱۳۹۲/۱/۱۰ و تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون اداره عالی تفتيش منتشره جريده رسمی شماره (۱۲۶۹) مورخ ۱۳۹۶/۷/۲۵ و ساير احكام مغاير، لغو می گردد.

د تعليم ليكونو، لايحو او كرنلارو

وضع

شپړدېرشمه ماده:

د پلټنې عالي اداره كولاى شي، د دې قانون د حكمونو د بڼه تطبيق په منظور، تعليم ليكونه، لايحې او كرنلارې وضع كړي.

انفاذ او الغاء

اووه دېرشمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذېږي او د ۱۳۹۲/۱/۱۰ نېټې په (۱۱۰۱) گڼه رسمي جريده کې خپور شوی د پلټنې د عالي ادارې قانون او د ۱۳۹۶/۷/۲۵ نېټې په (۱۲۶۹) گڼه رسمي جريده کې خپور شوی د پلټنې د عالي ادارې د قانون په ځينو موادو کې تعديل او ايزاد او نور مغاير حكمونه، لغو کېږي.